

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції**

19 червня 2026 року

**Одеса
2026**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ
В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
19 червня 2026 року

ОДЕСА
2026

УДК 342.7:341.3:364(477)

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Давиденко В.В., ректор університету, кандидат юридичних наук, доцент

Заступник голови:

Корнієнко М.В., перший проректор університету, доктор юридичних наук, професор

Члени оргкомітету:

Бабчук О.Г., завідувач кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук, доцент;

Гугулан Є., завідувач кафедри приватного права Академії «Штефана Великого», Міністерство внутрішніх справ Республіки Молдова, доктор філософії, доцент;

Домброван Н.В., начальник відділу організації наукової діяльності, кандидат юридичних наук, доцент;

Ковальова О.В., професор кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент;

Матієнко Т.В., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат юридичних наук, доцент;

Пасько О.М., професор кафедри психології та педагогіки, доктор юридичних наук, доцент;

Пишна А.Г., завідувач кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент;

Сухарєва А.О., професор кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент;

Тетерятник Г.К., завідувачка кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор;

Томіна В.Ю., доцент кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент.

Статті друкуються в авторському варіанті.

Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Захист прав дитини в умовах військової агресії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 червня 2026 р.). Одеса : ОДУВС, 2026 – 465 с.

на створення сприятливого середовища для розвитку дитини, підвищення рівня правової культури та забезпечення належного соціального контролю. Профілактика повинна мати пріоритетний характер і реалізовуватися через системні заходи, орієнтовані на усунення причин і умов девіантної поведінки ще на ранніх етапах її формування.

ЛІТЕРАТУРА:

Правознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів /Г. А. Волошкевич, С. В. Джолос, Ж. А. Дробот, Т. В. Коваль, В. Т. Комзюк та ін.; МОН України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 686 с.

Філософський енциклопедичний словник / редкол.: В. І. Шинкарук (відп. ред.) та ін.; Нац. акад. наук України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. Київ: Абрис, 2002. С. 751.

Скаун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. 2-ге вид. Київ : Алерта ; ЦУЛ, 2011. 520 с.

Кримінологія: Підручник / За заг. ред. Л. С. Сміяна, Ю. В. Нікітіна. Київ.: Національна академія управління, 2010. 496 с.

Кримінологія : підручник / О. М. Джу́жа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джу́жі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 612 с.

Волошанівська Т. В.

доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ДІТЯМ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ТРАВМАТИЧНІ ПОДІЇ ВІЙНИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИКИ

Дитяча психіка характеризується підвищеною чутливістю до впливу несприятливих факторів середовища. На відміну від дорослих, діти не завжди здатні усвідомити та вербалізувати власні переживання, тому наслідки психотравматичного досвіду часто проявляються через зміни поведінки, емоційні реакції та труднощі соціальної взаємодії. Травматичний досвід може проявлятися у вигляді підвищеної тривожності, страхів, порушень сну, агресивної поведінки, труднощів емоційної регуляції, зниження навчальної мотивації та соціальної активності. У більш тяжких випадках можуть спостерігатися симптоми посттравматичного стресового розладу, депресивні прояви та інші емоційно-поведінкові порушення [2].

Особливістю воєнної травми є її пролонгований характер. Якщо зазвичай психотравмуюча подія має обмежений у часі вплив, то в умовах війни дитина може тривалий час перебувати під впливом стресогенних чинників. Повітряні тривоги, новини про бойові дії, вимушене переміщення, невизначеність

майбутнього та постійне відчуття небезпеки підтримують високий рівень психологічного напруження. У таких умовах особливого значення набуває своєчасна психологічна допомога, спрямована не лише на подолання наслідків травми, а й на профілактику подальших психоемоційних порушень [3].

Психологічна допомога дітям, які постраждали внаслідок війни, має бути комплексною, систематичною та орієнтованою на вікові особливості розвитку. Основною метою такої допомоги є відновлення почуття безпеки, стабілізація емоційного стану, формування навичок подолання стресу та запобігання довготривалим негативним наслідкам психотравматизації [3]. Важливо враховувати, що потреби дітей різного віку можуть суттєво відрізнятися. Для молодших дітей пріоритетним є відновлення відчуття безпеки та емоційного контакту з дорослими, тоді як для підлітків важливими стають питання самоідентичності, соціальних взаємин та життєвих перспектив.

Одним із базових принципів психологічної допомоги є створення безпечного середовища. Для дитини надзвичайно важливо відновити відчуття захищеності та передбачуваності. Саме тому психологічна підтримка має здійснюватися в атмосфері довіри, прийняття та емоційної підтримки. Важливу роль у цьому процесі відіграють батьки, педагоги та інші значущі дорослі [4]. Без формування відчуття безпеки будь-які психокорекційні або терапевтичні заходи можуть бути недостатньо ефективними.

Серед сучасних підходів до надання психологічної допомоги дітям особливе місце займає травмафокусована когнітивно-поведінкова терапія. Цей підхід спрямований на опрацювання травматичного досвіду, зниження інтенсивності негативних переживань та формування адаптивних способів реагування на стресові події. У процесі роботи дитина поступово навчається усвідомлювати власні емоції, змінювати дезадаптивні переконання та формувати більш конструктивні поведінкові стратегії. Ефективність даного методу підтверджена численними міжнародними дослідженнями [5].

Широкого застосування в роботі з дітьми, які пережили війну, набувають арттерапевтичні методи. Малювання, ліплення, казкотерапія, музикотерапія та інші творчі техніки дозволяють дитині безпечно виражати власні переживання, які часто складно вербалізувати. Арттерапія сприяє зниженню рівня тривожності, покращенню емоційного стану та розвитку навичок саморегуляції [2]. Крім того, творчі методи допомагають активізувати внутрішні ресурси особистості та створюють умови для поступового відновлення психологічної рівноваги.

Ефективним напрямом психологічної допомоги є ігрова терапія. Гра виступає природною формою діяльності дитини та дозволяє відтворювати й опрацьовувати складні емоційні переживання. За допомогою спеціально організованої гри психолог може допомогти дитині усвідомити власні емоції, подолати страхи та сформувати більш адаптивні способи поведінки [3]. Особливо ефективною ігрова терапія є у роботі з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.

Значний потенціал мають групові форми роботи. Психологічні тренінги, групи підтримки та психоосвітні заняття дозволяють дітям відчути підтримку

однolitків, зменшити відчуття ізольованості та навчитися ефективних стратегій подолання труднощів. Крім того, групова взаємодія сприяє розвитку соціальних навичок і підвищенню самооцінки [5]. Особливо важливими такі форми роботи є для підлітків, для яких спілкування з однolitками відіграє провідну роль у процесі соціалізації.

Сучасні підходи до психологічної допомоги також передбачають використання цифрових технологій та дистанційних форм підтримки. Онлайн-консультування, мобільні застосунки для психологічної самопомоги, дистанційні групи підтримки та психоосвітні ресурси дозволяють розширити доступ дітей та їхніх сімей до професійної допомоги навіть в умовах обмежених можливостей пересування або перебування в зоні ризику.

Таким чином, психологічна допомога дітям, які пережили травматичні події війни, повинна базуватися на комплексному підході, що поєднує індивідуальні, сімейні та групові форми роботи. Використання сучасних психотерапевтичних підходів сприяють збереженню психічного здоров'я дітей та їх успішній адаптації до складних життєвих обставин. Ефективна психологічна допомога дозволяє не лише мінімізувати негативні наслідки психотравматичного досвіду, а й створює умови для подальшого гармонійного розвитку дитини навіть в умовах тривалого воєнного конфлікту.

Летература:

Максименко С. Д. Психологія особистості : підручник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2020. 296 с.

Кісарчук З. Г., Омельченко Я. М., Лазос Г. П. та ін. Психологічна допомога особистості, що переживає наслідки травматичних подій : методичний посібник. Київ : ТОВ «Видавництво "Логос"», 2015. 208 с.

Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.

Сухіна І. В. Методичні основи психологічного супроводу дітей у кризових ситуаціях. Київ : НАПН України, 2024. 114 с.

Cohen J. A., Mannarino A. P., Deblinger E. Treating Trauma and Traumatic Grief in Children and Adolescents. 2nd ed. New York : Guilford Press, 2017. 354 p.

Landreth G. L. Play Therapy: The Art of the Relationship. 4th ed. New York : Routledge, 2023. 456 p.

Наукове видання

**ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.
МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції**

м. Одеса, 19 червня 2026 року

Підп. до друку 18.06.2026. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум.-друк.арк 26,16. Обл.-вид. арк. 31,04
Надруковано з готового оригінал-макета
Редакційно-видавничий відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП №3507 від 25.06.2009